

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jamen den skal også blive ganske kort.

Indenrigsministeren har sådan set selv givet indgangsvinklen til, at vi skal se at komme et skridt videre end det, lovforslaget lægger op til. For hvad nu, hvis den omtalte ældre dame, som indenrigsministeren mødte, havde brækket benet 3, 4 eller 5 dage før valget? Skulle hun så have været afskåret fra at komme til at afgive sin stemme? Det er det, hun i realiteten er nu, hvis hun ligger hjemme i sin lejlighed.

Jeg tror ikke, der vil blive tale om ret mange tilfælde, for – som indenrigsministeren helt korrekt sagde – vil man gøre alt, hvad man kan, for at komme hen at stemme, sådan som man måske har været det 20, 30, 40 gange i sit liv og synes, at det er en del af ens liv. Så det er kun i virkelige nødsituationer, man ikke kan komme hen at stemme. Jeg synes, man laver en form for forskelsbehandling, hvis det kun er på plejehjem og fra ældreboliger, der kan stemmes. Der behøver man sådan set ikke engang at være syg. Hvis man bor i en ældrebolig, kan man bare sige, at det har man ret til; man behøver ikke at gå hen til valgstedet for at stemme.

Nu stiller jeg sagen lidt på spidsen. Jeg synes, at vi under udvalgsarbejdet skulle prøve at se, om vi ikke kunne finde en ordening, så vi går lige et lille skridt videre. Og jeg skal nok stille nogle supergode spørgsmål til indenrigsministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 175:

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove. (Lokaludvalg m.v.).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 19/1 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Med rimelighed kan det foreliggende lovforslag vel kaldes lex Herlev. Som den eneste kommune har Herlev Kommune formelt oprettet lokaludvalg, og som jeg er orienteret, er det kommunens hensigt at oprette to mere, således at alle kommunens lokalområder er dækket ind med lokaludvalg, der er tillagt afgørelse af forskellige sager, der vedrører områdets offentlige opgaver og forpligtelser.

Frikommuneloven ophævede vi i efteråret med virkning pr. 1. januar i år, men samtidig gav vi tilladelse til, at Herlev Kommune kunne fortsætte med lokaludvalg til 1. april. Derfor må vi også sikre os, at lovforslaget bliver vedtaget inden 1. april i år.

Som ordfører for mit parti i mange år vedrørende frikommuneloven har jeg mange gange talt varmt om decentralisering, involvering af det enkelte menneske i den demokratiske proces, talt om pligter og rettigheder, om, hvor vigtigt det er, at beslutninger træffes på et grundlag, som er åbent og kendt af alle mennesker, der berøres af beslutningerne.

I sin åbnings tale i oktober sidste år udtrykte statsministeren Socialdemokratiets holdning: Det er holdningen hos hver enkelt borger, der er det bærende. Alle må føle et personligt ansvar, ikke kun for egen tilværelse, men også for helheden.

De fleste af os her i Tinget er jo startet politisk i et lokalområde. Vores demokratiske kravlegård har også stået et sted, hvor overskuelighed og nærhed var det afgørende. Jeg kan undre mig over, at ikke flere byråd har prøvet lokaludvalgsiden. Lovforslaget her giver som frikommuneloven kommunerne mulighed for igen at overveje at oprette lokaludvalg, og jeg håber virkelig, at mange kommuner ikke alene vil gøre sig overvejselen, men også slutter overvejselen med at oprette lokaludvalg.

Jeg skal til sidst sige, at vi i Socialdemokratiet også støtter de to andre elementer i ministerens lovforslag.

Torben Rechendorff (KF):

Den konservative folketingsgruppe kan ikke deltage i hr. Erling Christensens bejestrning over lovforslaget. Tværtimod mener vi, at ministeren bevæger sig frem ad en farlig vej.

Det er for os helt afgørende, at vores kommunalbestyrelser kan fastholde overblikket, og at de kan fastholdes på deres økonomiske ansvar. Lovforslaget lægger efter vores mening op til en forflygtigelse både af overblikket og af ansvaret.

Det er jo rigtigt, som det blev sagt, at uddelegering og decentralisering i den primærkommunale og amtskommunale sektor er blevet mere og mere almindelig. Der er uddelegeret til skolebestyrelser, til daginstitutioner og til ældreinstitutioner, og der er nedsat lokalråd, børneråd, ungdomsråd osv., osv., alt sammen forskelligt fra sted til sted og alt sammen efter kommunalbestyrelsens nærmere bestemmelse og – må man tro – efter borgernes behov.

At åbne mulighed for et nyt administrativt niveau med øget bureaukrati og med øget anvendelse af kommunale skattekroner er efter vores opfattelse ikke vejen frem. Egentlig går det vel nærmest imod alle forenklings- og afbureaukratiseringsbestrebelse. Vi kan heller ikke lide den indirekte valgmetode. Udvalgsmedlemmerne skal udpeges af kommunalbestyrelsen og ikke, om jeg så må sige, gro nedefra blandt vælgerne.

Nu kunne jeg forestille mig, at ministeren over for vores indvendinger ville replicere, at der jo alene er tale om at åbne for nogle muligheder; det er op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til selve lokaludvalgsideen. Det er sandt nok, men vi mener altså, at lovforslaget alene ved sine signaler lægger op til vilkårlighed og politisk pression i et helt unødvendigt omfang og som konsekvens af positive erfaringer i én kommune. Det er ganske rigtigt, som hr. Erling Christensen sagde, nærmest en lex Herlev. I Det Konservative Folkeparti mener vi, at der skal være sammenhæng mellem kompetence og ansvar, og det mener vi ikke at ministerens forslag lever op til.

Så vil jeg gerne føje til, at vi jo for ganske kort tid siden havde en drøftelse her i salen, fordi frikommuneforsøgsloven udløb. Ministeren gav på det tidspunkt tilsagn om, at der ville komme en frikommuneredegørelse. Når denne frikommuneredegørelse kommer, synes jeg, ti-

den er inde til, at vi tager fat på spørgsmålet: Hvordan kommer vi så videre? Jeg har givet det signal på Det Konservative Folkepartis vegne, at vi fortsat er tilhængere af så frie arbejdsvilkår som muligt for kommunalbestyrelserne, men at vi ikke nu skal lave nye niveauer.

Så vil jeg spørge hr. Erling Christensen, om det ikke forholder sig sådan, at statsministeren i sin åbningsredegørelse talte på regeringens vegne og ikke på Socialdemokratiets?

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Til hr. Torben Rechendorff kan jeg sige, at statsministeren, når han udtaler sig fra Folketingets talerstol, udtaler sig på regeringens vegne. Men det er vel ikke den konservative ordfører ubekendt, at statsministeren er socialdemokrat. Det, jeg udtrykte, var, at det, der blev sagt, var som talt ud af Socialdemokratiets hjerte, nemlig at det involverer de enkelte personer, og at de også skulle tage ansvaret for helheden.

Jeg må så benytte lejligheden til at sige, at efter at have hørt tidligere konservative ordførere i debatten om frikommuner gennem de sidste mange år, kan jeg ikke andet end være meget overrasket over den holdning, som De Konservative giver udtryk for her. Jeg må vel nok sige: Det er beton!

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Der skal alt for lidt til at overraske hr. Erling Christensen.

Må jeg ikke sige, at vi venter i løbet af foråret – det har ministeren i hvert fald tilkendegivet – en frikommuneredegørelse. Det kan ikke nytte noget, at vi nu, fordi man ikke vil acceptere en lov, som er baseret på erfaringer i én kommune – eller som ministeren skriver i sine bemærkninger, to, men erfaringerne fra den ene af de to kommuner bliver ikke refereret, så de er måske ikke så positive – pludselig skal gribe ind i det samlede kompleks, der drejer sig om, hvordan en kommunalbestyrelse uddelegerer; det vil vi gerne se i sammenhæng. Det har ikke noget med beton at gøre.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Da vi behandlede loven om ophævelsen af

[Erling Christensen]

frikommuneloven, blev der klart givet udtryk for, at ministerens redegørelse – evalueringen af frikommuneforsøget – ville komme hen på foråret. Det løfte har jeg ikke hørt at ministeren ikke vil leve op til. Jeg regner med, at den kommer omkring den 1. april som lovet.

Det, der er problemet i det her, er, at den 1. april udløber den frist, der blev fastsat i ophævelsen af frikommuneloven, nemlig den 1. april, for Herlevs tilladelse. For at give mulighed for, at Herlev kan komme videre i sit arbejde, har vi lovforslaget her, og det er det grundlag, vi skal diskutere på. Men det er interessant, at De Konservative allerede med dette lovforslag som grundlag, hvor det klart står, at kommunerne kan gøre det, kommer med de her betonsynspunkter.

Mariann Fischer Boel (V):

Den mest interessante del af lovforslaget – det har vi jo da kunnet konstatere indtil nu – er ændringen i ændringerne af den kommunale styrelseslov, og det er helt klart spørgsmålet om nedsættelse af disse lokaludvalg.

I Herlev Kommune har man under frikommuneforsøgene haft mulighed for at afprøve nogle efter sigende vellykkede forsøg med lokaludvalg. Disse forsøg kører stadig, hr. Erling Christensen, frem til den 1. august i år, så vi behøver ikke at have så meget kissejav med at få dette lovforslag færdigbehandlet inden sommerferien.

Lovforslagets formål er at øge borgernes interesse for, hvad der foregår i deres eget lokalområde, og også at prøve at give dem en indflydelse på de beslutninger, der skal træffes. Det lyder jo alt sammen godt og da også indlysende rigtigt.

Der nævnes i lovforslaget de områder, et sådant udvalg kan tage sig af, og der er også valgmulighed fra kommunalbestyrelsens side med hensyn til, hvor meget kompetence man vil afgive, om det bare skal være rådgivende udvalg, eller om man skal give mulighed for, at der bliver truffet selvstændige beslutninger. Så langt, så godt!

Men problemet for Venstre kommer, når det af forslaget fremgår, at det er den siddende kommunalbestyrelse, der skal udpege medlemmerne til disse lokalråd. Alle lokalrådene skal altså være sammensat præcis som det byråd, der sidder, og behøver overhovedet ikke at

afspejle den politiske sammensætning i det lokale område. Det virker efter vores mening ikke særlig demokratisk.

I Venstre har vi altid været tilhængere af, at beslutningerne træffes så tæt på borgerne som muligt, og vi har altid været tilhængere af direkte valg til brugerbestyrelser osv. Når vi ser i bemærkningerne til lovforslaget, finder vi, at disse udvalg i Herlev – bl.a. på skoleområdet – efter vores mening blander sig i forhold og i beslutninger, som helt klart må være beslutninger, som skal træffes i skolebestyrelserne. Jeg kan ikke forestille mig, at det er særlig morsomt at sidde i en skolebestyrelse i Herlev Kommune, for beslutningen bliver altså truffet et andet sted.

Så kunne jeg også godt tænke mig at spørge indenrigsministeren, hvorfor forslaget om lokalråd ikke gælder for Københavns Kommune. Der må da være en helt speciel grund til, at man har truffet det valg, for er der nogle kommuner, der skal have gavn af lokalråd, må det da være de store kommuner, og det må være kommuner, hvor valgdeltagelsen i forvejen er utrolig lav. Det er den, så vidt jeg husker, også i Københavns Kommune, for ellers kan jeg slet ikke rigtig forstå lokalrådenes egentlige berettigelse.

Den anden del af lovforslaget drejer sig om delegationsforbudet på takstfastsættelsesområdet. Vi er i Venstre enige i, at det er praktisk, at det kun er de områder, der har almen interesse, og som er af økonomisk betydning for borgerne, som skal igennem denne særlige procedure.

I bemærkningerne står der også, at det er vigtigt af hensyn til åbenhed omkring takstfastsættelsen, at der måske ligger et takstblad som bilag i budgetterne. Jeg synes, det burde være en selvfølge, at det var sådan, og jeg tror da også, at der er mange kommuner, hvor man gør det på den måde.

Men så kunne jeg egentlig også godt tænke mig, når vi nu diskuterer sådanne takstblade, at man også kunne se på betalingen inden for et enkelt område, både den betaling, der kom fra borgerne, altså brugerbetalingen, og så kommunens andel, så man kunne se, hvad varen reelt kostede, for det tror jeg der er mange der egentlig ikke ved. Man kunne også beregne en pris på de ydelser, mange borgere tror er gratis, f.eks. biblioteket: Hvad koster det, hver

[Mariann Fischer Boel]

gang der bliver leveret en bog over disken? Jeg tror, det ville være sundt, hvis man kendte prisen på ydelserne.

Med de bemærkninger kan Venstre støtte de intentioner, der ligger i lokalrådstanken, men vi kan bestemt ikke støtte den udmøntning, den har fået i dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg vil blot sige tak til fru Mariann Fischer Boel for vejledningen vedrørende datoen. Det er fuldstændig korrekt, at Herlevforsøget løber til den 1. august. Jeg havde læst forkert, men uanset om det er den 1. august eller den 1. april, er tiden nu inde til at få loven vedtaget – i hvert fald i denne samling – så den kan træde i kraft.

Pernille Frahm (SF):

Dette lovforslag skal have en stor ros fra SF. Det er absolut en udvikling, som vi har ønsket i mange år, og det ligger i meget fin forlængelse af de tanker, som bl.a. SF har om demokrati og selvforvaltning.

Det er et forslag, der kan være med til at sætte liv i de gamle sogne, og det er måske ikke så dårligt, for nogle steder er der stadig væk sår efter kommunalreformen i 1970. Det er bare en af de ting, man kan tage fat på med det her lovforslag. Det kan også være med til at øge vælgerinteressen specielt i de større byer, og i en by som København kunne det også øge interessen for lokalpolitik, hvis ellers København havde fået lov at komme med. Men det er et problem, jeg vil komme ind på senere.

Når jeg er færdig med rosen, vil jeg så sige, at jeg synes, at det er uheldigt, at regeringen ikke har ønsket, at der skal foretages direkte valg til lokalrådene, en kritik, som i øvrigt også er rejst fra både Venstre og De Konservative. Når vi har haft dette forslag ude i praksis i et stykke tid, tror jeg simpelt hen, at det vil blive så fast forankret i befolkningen, at man de steder, hvor man har disse lokalråd, vil kræve direkte valg til dem. Det kan være, at det tager nogle år og vi så skal vente på det, men det er ærgerligt, at man ikke har turdet tage det hop allerede nu.

En anden ting, som vi har ærgret os lidt over, er, at forslaget er kommet så sent. Det ville have været flot at få det med i valgkam-

pen. Det ville have været flot at få det som en naturlig del af debatten i kommunalvalgkampen. På den måde kunne man have fået et større engagement og en bedre orientering af borgerne om, hvad det var, der var på banen, og dermed også det større engagement, der skal til for at få det her rigtig godt i gang.

Så er der det med København. Jeg er godt klar over, at Københavns Kommune ikke har ønsket at være med, men jeg synes ikke, at et tilfældigt flertal på et tilfældigt tidspunkt skal bestemme, hvordan vi udformer lovene herinde. Flertallet kan jo ændre sig i Københavns Kommune, og skal vi så til at lave en lovændring, fordi vi nu får et flertal, der ønsker at være med i loven? Det synes jeg besværliggør det. Der er jo ikke tale om tvang; Københavns Kommune er jo ikke tvunget til at deltage i sådan en ordning ifølge forslaget her. Det er en mulighed, som kommunerne får, og som kommunalbestyrelsen netop selv beslutter. Det er ikke engang noget, man lokalt kan kræve at få gennemført.

Så har jeg en række småpunkter, som jeg gerne vil have uddybet lidt under udvalgsarbejdet. F.eks. har vi jo haft en diskussion om aflønning af kommunalbestyrelsesmedlemmer og deres arbejdsforhold, og på et eller andet tidspunkt kommer vi også til at tale om, hvordan arbejdsforholdene bliver for disse lokaludvalgsmedlemmer og dermed også aflønningen af dem og af formanden for et sådant lokaludvalg. Vi kommer til at tale om, hvordan ankemulighederne skal være over for kommunalbestyrelsen, hvis man er uenig lokalrådene og kommunalbestyrelsen imellem om, hvem der egentlig har kompetencen. Vi kommer også til at tale om, hvordan vi får mulighed for at give administrativ hjælp til lokaludvalgene. Er der muligheder for det i den nugældende lov, eller skal vi til at lave en ændring dér også, så der kan gives administrativ hjælp? Det er sådan nogle ting, vi gerne vil have afklaret helt præcist.

Så vil vi selvfølgelig også gerne have en bedre beskrivelse af, hvad et lokalområde egentlig er for noget. Det tror jeg er en god idé, for én ting er, at man kan finde ud af det i Herlev Kommune, men kommunerne er yderst forskellige i dette land, så det var måske en god idé, at vi fik en tydelig vejledning. Jeg går ud fra, at Indenrigsministeriet har sådan en vej-

[Pernille Frahm]

ledning på trapperne, og den er vi da interesseret i at se og eventuelt bidrage til, hvis man kan komme til den slags.

Så er der nogle sager, som egentlig ikke ligger inden for lokalområdernes ressort, men som alligevel angår dem. Vi kunne godt tænke os, at lokaludvalgene fik en høringsret i den slags sager; ikke at de skal beslutte, men at de dog i det mindste kan blive hørt. Vi vil gerne spørge, om ministeren kan give nogle retningspile med hensyn til sådanne ting. Er det noget, man har planer om?

Jeg vil gerne allerede her annoncere, at vi vil stille et ændringsforslag om, at vi får København med; det er helt forkert, at den by, som måske efter vores mening mest af alle har brug for lokaludvalg, ikke er med.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Jeg var meget glad og taknemlig for fru Pernille Frahms indlæg, for det var en fremragende illustration af, hvad det er, vi er ved at bygge op – hele det bureaukrati, som fru Pernille Frahm eksemplificerede ved at tale om høringer og anke og diæter og retningslinjer. Det er lige præcis ramt på knoret det, som vi frygter vi er ved at bygge op.

Jeg kan støtte fru Pernille Frahms håb om, at vi også får København med. Det plejer gerne at være sådan, at lovgivningen herinde i Folketinget somme tider ikke gælder for Færøerne og Grønland, men normalt da for København.

Så vil jeg bare lige bemærke til hr. Erling Christensen, som jo fik sat det med datoerne på plads, at jeg synes, det er vigtigt at få slået fast, at frikommuneforsøget udløb den 31. december. Vi dispenserede i en lille lov, som vi på ministerens foranledning lavede for Herlev Kommune og også for nogle andre ting, frem til 1. august 1994. Nu laver vi så en ny lov, fordi den er udløbet. Jamen ude i Herlev har de da også kendt betingelserne, først for frikommuneforsøget og så for forlængelsen. Hvad galt er der i, at vi gerne vil se dette i sammenhæng med, hvad vi i øvrigt laver på frikommuneområdet?

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg skal da bare bekræfte hr. Torben Re-

chendorff i, at demokrati er mere kompliceret end enevælde. Jo tættere vi er på enevælden, jo mindre bureaukrati, jo mindre besvær, jo mindre tid, jo mindre spild. Jo mere demokrati vi har, jo mere tid tager det, og jo mere kompliceret bliver sagerne. Det kan jeg da kun bekræfte.

Poul Nødgaard (FP):

Ja, det kan vi nok få en stor diskussion ud af.

Men jeg vil tage det letteste først, og det er det med taksterne og delegationsforbud. Jeg husker med al ønskelig tydelighed, da den lov blev vedtaget her i Folketinget for et par år siden, at Fremskridtspartiet og vist også andre partier advarede imod, at alt skulle ind i byrådet, for der er det med kommunalt selvstyre, at man selv finder ud af, hvordan disse ting skal fungere. Den lov blev altså trumfet igennem, og det glæder mig, at de kommunale organisationer nu har så store indvendinger imod den, at man går tilbage til det gamle, hvor hver enkelt kommune selv stille og roligt finder ud af, om man skal det ene eller det andet.

I vores kommune, hvor jeg er medlem af byrådet, har vi et takstblad, der bliver vedlagt det årlige budget. Men derudover kan der godt foregå diverse justeringer i løbet af året, som de pågældende fagudvalg tager sig af. Men lad det ligge; jeg tror, vi bliver enige om den del af loven.

Så vil jeg vende mig til det, som har været det store debateme her i dag med hensyn til de såkaldte lokaludvalg. Jeg må indrømme, at jeg er i et vist dilemma, for reelt er Fremskridtspartiet positivt stemt over for frikommuneloven og det, der ligger i den, og dette er jo reelt en udløber af, at frikommuneloven nu stopper. Vi går også ind for decentralisering og så fremdeles, men der er et lille men eller måske nærmere et stort men ved alt det, vi taler om her, og det er, at man ikke kan se klart af loven her, hvad disse lokaludvalg skal beskæftige sig med. Der står i bemærkningerne, at det kan være områder som miljø, skole, fritid, kulturelle områder, det sociale område osv. Og der vil jeg nok, ligesom hr. Torben Rechendorff sagde i sit indlæg, synes, det var rart, at vi fik denne frikommuneredegørelse. Der er heller ingen, der siger, at dette skal vedtages før henimod sommer, går jeg ud fra, så vi kan vel nå at få den, så den kan indgå i overvejelserne,

[Poul Nødgaard]

før vi gør denne lov færdig. Jeg går ud fra, at der fra regeringspartierne side er så stor velvilje over for en opposition, der er lidt usikker over for det, man gerne vil gennemføre her.

Jeg er også måske lidt betænkelig ved, at lokaludvalgene skal udpeges af de enkelte kommunalbestyrelser.

Vi er en kommune på 28.000 indbyggere, der stadig væk har en hel del af de gamle sognekommuner, der er indgået i storkommunen. Hvis man lavede sådanne lokaludvalg, kunne jeg forestille mig, at de stort set ville følge de gamle grænser, vi kendte fra før kommunesammenlægningen i 1970, og jeg ville da have tiltro til, at man f.eks. i Vigersted Sogn, hvor jeg bor, der er en del af Ringsted storkommune med 1.200 indbyggere, trygt kunne overlade det til de 1.200 mennesker at gå ned på skolen og sætte et kryds ud for dem, der kandiderede til at komme ind i disse lokaludvalg.

Når det er sagt, må jeg også sige, at det gør mig lidt mere bange, at der måske vil ligge en hel del unødvendig administration i det, og vi vil i hvert fald med interesse se på, hvordan man har grebet disse ting an i Herlev og i Ejby, for i sådan en sag kan vi ikke handle med bind for øjnene. Der drejer det sig om, at vi nøjagtig ved, hvad vi går ind til, for man må ikke glemme, at hvis dette bliver sat i gang – og det er heldigvis frivilligt – må vi regne med, at det er et stort skib, vi sætter i vandet, og så skal Folketinget også have stor vished for, at dette skib sejler i nogle rigtige retninger.

Jeg har også bemærket, at Københavns Kommune ikke er taget med i forslaget, men så gjorde jeg mig den ulejlighed, som fru Pernille Frahm måske ikke har gjort sig, at jeg læste den skriftlige fremsættelse, og der står – fru Pernille Frahm kan selv slå op i den – at det er, fordi Københavns Kommune ikke har rettet henvendelse om det. Det kan jeg altså ikke tage som en gyldig forklaring, for Københavns Kommune har nu engang vel ca. en lille million indbyggere, og jeg mener, at hvis den ikke har rettet henvendelse til ministeriet, inden man lavede dette lovforslag om disse lokaludvalgstanke, kunne ministeriet og dets udmærkede embedsmænd selvfølgelig have rettet henvendelse til Københavns Kommune, så hvis loven bliver vedtaget, vil jeg nok finde det ret ulogisk, at den ikke også gælder for Københavns Kommune.

Det er meget vigtigt for Fremskridtspartiet, at der bliver tale om frivillighed, så man altså ikke sådan lige kan diktere, at der skal være lokaludvalg. Det, jeg er mest spændt på, er den kompetencedeling, der bliver mellem den pågældende kommunalbestyrelse, altså byrådet, eller hvad man nu kalder det, og de pågældende lokaludvalg, for én ting står helt fast, nemlig at hvis disse lokaludvalg ikke bliver udstyret med en vis kompetence – så man føler, at når man går til møde en gang om måneden, er det for at beslutte nogle ting, så det bliver, som man har sagt – tror jeg, det bliver meget svært at få folk til at sidde i disse lokaludvalg.

Inden indenrigsministeren nu skal runde dette lovforslag af, vil jeg lige spørge, om det er meningen, at skolebestyrelse, idrætsforeninger og så fremdeles skal ind i disse lokaludvalg. Vi har stort set en skole i hvert af de gamle sogne, men hvordan kommer skolebestyrelsen ind i hele denne lokaludvalgstanke?

Vibeke Grønbæk (RV):

Det Radikale Venstre er meget tilfreds med dette lovforslag, der nu gør det muligt for alle kommuner at oprette et lokaludvalg. Det er frugten af et godt frikommuneforsøg, der med succes har kørt i bl.a. Herlev og Ejby.

Mange – og ikke mindst Det Radikale Venstre – har fulgt dette arbejde med stor interesse. Denne nye mulighed giver kommunerne chancen for at oprette lokaludvalg, der kan være med til at engagere borgerne og give dem medindflydelse, og disse udvalg skal – som det også er blevet sagt – udstyres med en selvstændig kompetence til at træffe afgørelser på mange områder, som jeg ikke her skal remse op, men jeg giver den forrige taler fuldstændig ret i, at disse udvalg skal have en ordentlig kompetence, for ellers bliver lokaludvalgene en narresut, og det er de ikke tjent med; det handler om at styrke lokalsamfundets politiske medleven.

Det Radikale Venstre har talt for lokalråd og -udvalg i mange år for netop at styrke nærdemokratiet. Kommune betyder faktisk fællesskab, men på landet er der mange, der ikke føler, at de har meget af det længere. Kommunerne udvikler sig, og nogle bliver for stive og i nogles øjne bureaukratiske, mens andre bliver mere åbne og brugervenlige, men det, der tæller, er medindflydelse og engagement på éns

[Vibeke Grønbæk]

hverdag og specielt i de områder, hvor der rent fysisk er stor afstand til kommunalbestyrelsen.

Der har af Venstre og SF været rejst kritik af det direkte valg, som der er lagt op til i lovforslaget. Jeg ser sådan på det, at lovforslaget er bygget op efter Herlevmodellen, og, som hr. Poul Nødgaard sagde, er det et skib, man sætter i vandet, og som skal sejle derudad, men der er ingen, der siger, hvor havnen er. Jeg synes, at det er vigtigt, at man tager med, at det altså er en udvikling, starten på noget; så må man afvente, hvordan det kommer til at se ud senere, og måske revidere tingene.

Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut lavede allerede i 1989 en rapport, hvor man så på Herlev som frikommune, og den hed faktisk »Demokrati og effektivitet – lokaludvalget, en vej til demokrati og effektivitet«. Den drog rosende konklusioner, fordi man havde åbne udvalgsmøder, hvor man fremlagde sine egne sager, hvilket var meget positivt, fordi det gav mulighed for, at afstanden mellem lokalpolitikere og borgerne blev mindre. Det er klart, at politikerne i lokaludvalgene får en anden rolle end de almindelige kommunalbestyrelsesmedlemmer. De er altså tættere på lokalsamfundet og helt ude i nærområdet.

Dette forslag fremsættes for borgernes skyld, og jeg håber, at mange lokaludvalg vil blomstre op landet over, og at det vil medføre engagement. Det Radikale Venstre håber, at Københavns Kommune vil rette henvendelse om lokaludvalg, så den også kommer med.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget, og jeg skal ligesom før sige, at da Kristeligt Folkepartis ordfører ikke er til stede, skal jeg på partiets vegne anbefale lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Det var bare et tonefald i fru Vibeke Grønbæks tale, der fik mig til at reagere, for det lød næsten, som om der ikke kunne oprettes lokalråd. Der kan oprettes alle de lokalråd, éns fantasi kan finde på, og der er masser af kommuner, der har lokalråd.

Det, vi her taler om, er lokalråd i, om jeg så må sige Herlevforstand og i lovforslagets forstand, og det er det, vi er gået imod. Vi går sandelig ikke imod lokalråd, som der er masser af, og som jeg mener er vigtige.

Så vil jeg spørge indenrigsministeren, som nok skal herop på et eller andet tidspunkt, om indenrigsministeren vil bekræfte, at Københavns Kommune venligt, men bestemt har sat sig imod, at lovforslaget kommer til at gælde for Københavns Kommune.

(Kort bemærkning).

Mariann Fischer Boel (V):

Det undrer mig egentlig lidt, at fru Vibeke Grønbæk er skeptisk over for både Venstres og SF's holdning til, hvordan udpegningsmodellen af disse lokalråd skal finde sted, for hvis man fastholder den udpegningsmodel, der ligger i lovforslaget, hvor det altså er kommunalbestyrelsen, der udpeger lokalrådsmedlemmer, vil Det Radikale Venstre overhovedet ikke blive repræsenteret i nogen lokalråd, fordi der ikke sidder nær så mange medlemmer, som der gør i kommunalbestyrelserne.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil gerne tage udgangspunkt i fru Vibeke Grønbæks indlæg, og det vil jeg gøre ved at bekræfte, at den beskrivelse, som blev givet af fru Vibeke Grønbæk, præcis er det, der er hensigten med nu at lovfæste det forsøg, der har været i Herlev og Ejby. Der har været lidt usikkerhed i debatten, om der er tale om et eller to forsøg. Der har været tale om to forsøg, der er lidt forskellige, men det, som man har gjort i Ejby, kan godt rummes inden for den nuværende lovgivnings rammer.

Jeg kan som sagt bekræfte, at hensigten med det er at sikre en større politisk medleven i lokalområderne, så så meget af det engagement i de nære ting som muligt bruges så konstruktivt som overhovedet muligt.

Jeg vil godt benytte den indgang til at takke for en forholdsvis positiv modtagelse af forslaget, og til hr. Erling Christensen, som kaldte dette en lex Herlev, vil jeg sige, at det er det selvfølgelig i den forstand, at Herlev er det sted, hvor man har haft forsøget, men i praksis tror jeg at der vil være flere andre, der følger med, ikke blot i storbyområderne, men såmænd også ude på landet.

Det siger jeg også på baggrund af den meget positive reaktion, jeg har mødt i forbindelse med den debat, der har været om regeringens plan for landdistrikterne. En af de ting, som repræsentanter for Venstre har lagt stor vægt

[Indenrigsministeren]

på i debatten, har netop været muligheden for, at der nu bliver nogle lidt mere forpligtende lokalråd, end der kunne laves inden for den eksisterende lovgivning. Det, jeg ser for mig, er, at der ske vil en vis udnyttelse af denne mulighed, og at vi nok – først og fremmest fra landområderne – vil få nogle lidt forskellige erfaringer, også fordi man jo kan indrette lokaludvalgene på forskellig vis. Derfor vil jeg beskrive det, vi lægger op til, som en helt logisk fortsættelse af muligheden for at foretage lidt forskellige valg af, hvordan man indretter sit kommunestyre.

Det er en helt logisk fortsættelse af det, vi var enige om i forbindelse med den ændring af styrelsesloven, der blev vedtaget umiddelbart før sommerferien. Hvad var det, vi besluttede dengang? Det var, at man, når det gælder selve kommunalbestyrelsens arbejde, i lidt højere grad kan tage farve af de forskelligheder, der nu engang er i lokalsamfundene, og det er også det, vi gør her.

Lad os så se på, i hvor høj grad man vælger at benytte disse nye muligheder. Jeg ser det i hvert fald som en forbedring af mulighederne for en dialog med lokalbefolkningen i de enkelte områder inden for en kommune, og jeg glæder mig til, at der nu er lidt flere, der vil tage hul på det.

Jeg vil godt besvare spørgsmålet: Hvorfor ikke København? Det blev skildret af hr. Poul Nødgaard på den måde, at fordi Københavns Kommune ikke havde rettet henvendelse, skulle vi være for tilbageholdende eller for fine til at spørge Københavns Kommune om det. Sådan foregår det ikke!

Det første udkast til lov på dette område har været sendt til høring i de, jeg havde nær sagt sædvanlige dertil indrettede organer, herunder også Københavns Kommune, og den tilbage melding, der kom derfra, gik på, at det var man altså ikke umiddelbart rede til at gå ind i. Men jeg mener, at det skal være sådan, at i samme øjeblik, der kommer en melding fra Københavns Kommune om, at den godt vil, skal vi ændre i styrelsesloven for Københavns Kommune, for der gælder jo en særlig styrelseslov for den, og det vil være relevant, at man tager det op i en revision af dén lov og ikke i forbindelse med denne, der jo er den generelle styrelseslov.

Så var der hos nogle en smule tøven i forhold til, om vi skulle begive os ind i det nu, eller om vi skulle vente, til vi havde haft den store frikommunedebat i Folketinget.

Jeg kan naturligvis helt bekræfte, at jeg står bag løftet om, at vi får den debat i Folketinget. Redegørelsen vil blive afgivet til Folketinget i den anden halvdel af marts, og så er det alene Folketingets Præsidium, der bestemmer, hvornår den bliver sat på dagsordenen.

Et stykke ad vejen kan jeg godt se logikken i det, hr. Torben Rechendorff spurgte om, nemlig hvorfor vi dog ikke ventede til det tidspunkt. Det er, som det blev sagt i debatten, fordi Herlevs grundlag for at fortsætte forsøget udløber 1. august i år, og hvis vi skal nå at få skabt lovhjemmel til, at det kan fortsætte, skal det ske i denne samling, men et så trænet regeringsparti som Det Konservative Folkeparti kan dog ikke være ukendt med, at der er nogle frister i Folketinget, der skal overholdes, f.eks. at man skal fremsætte lovforslag inden for en bestemt tidsfrist for at være sikker på at få dem til behandling. Men der er ingen, der forhindrer os i at skynde os langsomt med dette forslag i Kommunaludvalget, så vi undervejs kan få debatten om frikommuneloven og alligevel kan nå at få det færdigbehandlet i denne folketingssamling. Ellers vil der ske det, som hr. Erling Christensen var inde på, nemlig at Herlevforsøget vil miste sin lovhjemmel, og så skulle de holde op med det og vente på, at vi i næste folketingsamling fremsatte et lovforslag; jeg synes, at vi på den måde ville komme ud i en helt tosset siksakkurs.

Det er såmænd den jordbundne forklaring på, hvorfor lovforslaget ligger på Folketingets bord nu, og Kommunaludvalget bestemmer selv, om det skal trækkes lidt i ørene under behandlingen, sådan at vi kan få en mellemstation ved den store debat om redegørelsen.

Det var vist, hvad der var stillet af egentlige spørgsmål til den del af lovforslaget, der beskæftiger sig med styrelsesloven og lokaludvalg. Om det, der drejer sig om taksterne, ville jeg sige til hr. Poul Nødgaard, men nu er han desværre gået, at det ikke er korrekt at bruge udtrykket »at gå tilbage til det gamle system«. Det er der bestemt ikke tale om, der er alene tale om, at der af rent praktiske grunde sker en beskeden modificering af, hvilke takster det er, der skal behandles i kommunalbestyrelsen.

[Indenrigsministeren]

Reelt kan man skildre det på den måde, at det, der står i lovforslaget, sådan som det nu foreligger, meget nøje følger det, der stod i bemærkningerne til den sidste ændring, der skete. I praksis har det dog været sådan, fordi den sidste lov rent teknisk var skruet sammen, som den var, at det har været alle takster, også dem, der måske er meget foranderlige og meget detailprægede, der skulle til behandling i kommunalbestyrelsen.

Jeg vil i stedet for skildre det på den måde, at vi i alt det, der virkelig betyder noget for folks hverdag, fastholder det, der har at gøre med delegationsforbudet, og at det kun er det, der må kaldes meget detailpræget, der kommer til at fremgå af et bilag, som bliver en del af det materiale, som kommer ud i forbindelse med budgettet. Så tankegangen om, at vi nu vender tilbage til det gamle system fra før den sidste lovændring, hører ingen steder hjemme.

Jeg tror ikke, at der var stillet flere direkte spørgsmål. Det er klart, at vi under udvalgsbehandlingen vil være meget villige til at svare på hvad som helst, herunder også det, som hr. Poul Nødgaard efterlyste, nemlig erfaringerne fra Herlev. Vi er nemlig så heldigt stillede, at de er særdeles velbelyste, idet der ligger store forskningsrapporter om det, og dér vil man også kunne finde det bedste dementi af det, som hr. Torben Rechendorff sagde i sit indlæg, nemlig at forslaget skulle gøre det besværligt, bureaukratisk og indviklet; de er faktisk en dokumentation af, at resultatet, der er afprøvet i virkelighedens verden, er det modsatte.

Så jeg ser frem til, at nogle af de fordomme, der er kommet til udtryk under behandlingen i dag, også kan afkræftes under udvalgsbehandlingen, og i øvrigt tak til dem, der har taget godt imod forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Anden næstformand (Grove):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Miljø- og Planlægningsudvalget (20/1 94):

Udtræder: Niels Højland (FP)

Ny stedf.: Ernst B. Schmidt (FP)

Skatteudvalget (20/1 94):

Udtræder: Pia Christmas-Møller (KF)

Ny stedf.: Pernille Sams (KF)

Trafikudvalget (20/1 94):

Udtræder: Riishøj (SF)

Ny stedf.: Gade (SF)

Trafikudvalget (21/1 94):

Udtræder: Gade (SF)

Ny stedf.: Riishøj (SF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 26. januar 1994, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.22